

Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu
Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Dity Řepkové, soudce zpravodaje Tomáše Langáška a soudce Jana Wintra o ústavní stížnosti **A. A. (jedná se o pseudonym)**, zastoupené JUDr. Ing. Pavlem Cinkem, LL.M., MBA, advokátem, sídlem Veleslavínova 363/33, Plzeň, proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. února 2025 č. j. 3 Tdo 37/2025-936, rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 10. července 2024 č. j. 50 To 161/2024-866 a rozsudku Okresního soudu Plzeň-město ze dne 18. března 2024 č. j. 6 T 108/2020-826, za účasti 1. **Nejvyššího soudu**, 2. **Krajského soudu v Plzni** a 3. **Okresního soudu Plzeň-město**, jako účastníků řízení, a **A. Nejvyššího státního zastupitelství**, **B. Krajského státního zastupitelství v Plzni**, **C. Okresního státního zastupitelství Plzeň-město** a **D. B. B. (jedná se o pseudonym)**, zastoupeného JUDr. Karlem Mateřánkou, advokátem, sídlem Rooseveltova 10/9, Plzeň, jako vedlejších účastníků řízení, takto:

- I. **Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 12. února 2025 č. j. 3 Tdo 37/2025-936, rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 10. července 2024 č. j. 50 To 161/2024-866 a rozsudkem Okresního soudu Plzeň-město ze dne 18. března 2024 č. j. 6 T 108/2020-826 byla porušena práva stěžovatelky podle čl. 36 odst. 1 a čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.**
- II. **Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. února 2025 č. j. 3 Tdo 37/2025-936, rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 10. července 2024 č. j. 50 To 161/2024-866 a rozsudek Okresního soudu Plzeň-město ze dne 18. března 2024 č. j. 6 T 108/2020-826 se ruší.**
- III. **Vedlejšímu účastníku D. se náhrada nákladů řízení nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Podstata věci

1. Ústavní soud tímto nálezen zrušil napadená rozhodnutí Nejvyššího soudu, Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“) a Okresního soudu Plzeň-město (dále jen „okresní soud“) týkající se odsouzení stěžovatelky za křivé obvinění bývalého partnera ze znásilnění. Shledal, že se obecné soudy dopustily vad ústavní intenzity v procesu provádění a hodnocení důkazů a nepostavily v souladu s požadavky presumpce neviny najisto naplnění všech znaků skutkové podstaty trestného činu křivého obvinění, včetně zavinění, stěžovatelkou. Tato pochybení ve svém úhrnu vedla k tomu, že napadená rozhodnutí přestala být z pohledu ústavní zásady „v pochybnostech ve prospěch obviněné“ (*in dubio pro reo*) dostačujícím základem pro rozhodnutí o vině a trestu odnětí svobody, což porušuje čl. 40 odst. 2 Listiny

základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a čl. 6 odst. 2 Úmluvy a stěžovatelčino právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny.

II. Skutkové okolnosti a obsah napadených rozhodnutí

2. Z ústavní stížnosti, přiložených dokumentů a vyžádaného soudního spisu vyplývá, že okresní soud stěžovatelku shledal vinnou z (pokračujícího) přečinu krivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku a odsoudil ji k trestu odnětí svobody v trvání dvanácti měsíců, přičemž výkon trestu odložil na zkušební dobu dvaceti měsíců. Stěžovatelce současně uložil povinnost nahradit poškozenému (nyní vedlejší účastník D.) nemajetkovou újmu ve výši 20 000 Kč. Se zbytkem uplatněného nároku vedlejšího účastníka D. odkázal na občanskoprávní (civilní) řízení. Přečinu se dle výroku soudu stěžovatelka dopustila tím, že opakovaně úmyslně nepravdivě uváděla, že ji bývalý partner (poškozený, dále též „vedlejší účastník D.“) v červenci nebo srpnu 2012 v jednom případě a následně v období od srpna 2012 do října 2013 měl ve stovkách případů znásilňovat. Tato tvrzení vyjádřila před odborem sociálněprávní ochrany dětí a mládeže Městského úřadu X., při výslechu u policejního orgánu a u soudní znalkyně. Na základě stěžovatelčiných tvrzení byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu znásilnění stěžovatelky vedlejším účastníkem D. Policejní orgán však tuto věc odložil a nedošlo k zahájení trestního stíhání vedlejšího účastníka D.

3. Ústavní soud doplňuje, že ústavní stížností napadený rozsudek okresního soudu je již druhým rozsudkem v této věci, neboť původní rozsudek (částečně odsuzující a částečně zprošťující) byl krajským soudem v odsuzující části zrušen a věc vrácena okresnímu soudu k novému projednání a rozhodnutí.

4. Krajský soud stěžovatelčino odvolání zamítl. Nejvyšší soud následně odmítl její dovolání. Obecné soudy, stručně řečeno, dospěly k závěru, že byl dostatečně zjištěn skutkový stav, z něhož plyne, že stěžovatelka o znásilněních vědomě lhala, a to s úmyslem přivodit vedlejším účastníkovi D. trestní stíhání a diskvalifikovat jej z výkonu rodičovských práv ve vztahu k jejich společné dceři.

III. Argumentace stěžovatelky

5. Stěžovatelka v ústavní stížnosti navrhla zrušení napadených rozhodnutí s tvrzením, že jimi byla porušena její ústavně zaručená práva na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny ve spojení s právem na právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 Listiny. Dále v ústavní stížnosti tvrdila porušení svého práva na osobní čest a lidskou důstojnost podle čl. 10 odst. 1 Listiny. Argumentovala tím, že obecné soudy nedostatečně zjistily skutkový stav a neprokázaly její vinu. Tvrdila, že trestní řízení vedené proti ní se ocitlo v důkazní nouzi a že orgány činné v trestním řízení neprokázaly její přímý úmysl, který je u trestního činu krivého obvinění vyžadován.

6. V konkrétní rovině stěžovatelka namítla, že byla odsouzena pouze na základě nepřímých důkazů. Šlo zejména o výpovědi svědků navržených především poškozeným (vedlejším účastníkem D.). Ten má přitom podle stěžovatelky podstatný zájem na výsledku trestního

řízení kvůli probíhajícímu civilnímu řízení o vrácení daru, neboť stěžovatelce v minulosti daroval poloviční spoluvlastnický podíl k domu, a kvůli případnému řízení o změně úpravy péče o dítě. Specificky pak stěžovatelka rozporuje konkrétní svědecké výpovědi. K výpovědi svědkyně C. (jedná se o pseudonym) namítá, že jí soudy přiznaly klíčovou váhu, ačkoliv obsahovala pouze nekonkrétní a nepodložená tvrzení rozporná s realitou a ačkoliv poškozený krátce před hlavním líčením svědkyni navštívil, což sama uvedla. K výpovědi svého bývalého manžela namítla, že ji během jejich vztahu opakovaně fyzicky napadal, jak doložila lékařskými zprávami, což vyvrací jeho verzi popisu jejich vztahu. Současně odmítla, že by zasahovala do vztahu mezi bývalým manželem a jejich společným synem, a to s poukazem na skutečnost, že se za patnáct let nepokusil o změnu stykových práv. K úvaze obecných soudů o tom, že stěžovatelčinu skutkovou verzi vyvrací skutečnost, že se svědkyním nesvěřila o sexuálním nátlaku vedlejšího účastníka D., uvedla, že sexuální naléhání probíhalo v různých fázích, čemuž odpovídají různé reakce včetně např. pasivního strpění sexuálního aktu ze strachu.

7. Naopak soudy podle stěžovatelky nepřihlédly k řadě důkazů, popř. je hodnotily jednostranně v její neprospěch. Stěžovatelkou předloženým SMS zprávám od vedlejšího účastníka D., které podle ní dokazují nedobrovolnost sexuálního styku, obecné soudy údajně nepřiložily žádnou váhu. Dále nevzaly v potaz výpověď paní E. (jedná se o pseudonym), která sexuální soužití s vedlejším účastníkem D. popsala tak, že se velmi často domáhal pohlavního styku, občas i v přítomnosti dítěte. Mezi oběma údajně docházelo k častým hádkám a občas ze strany vedlejšího účastníka D. i k fyzickému napadání.

8. Dále stěžovatelka uvedla, že obecné soudy neprokázaly její přímý úmysl, který je znakem skutkové podstaty krivého obvinění. V tomto směru tvrdila, že rozhodně vědomě nelhala. Pouze popisovala své vnímání soužití s vedlejším účastníkem D., které bylo dlouhodobě toxické a konfliktní, a vyjádřila se k tomu, co prožila a jakým způsobem to vše v danou chvíli vnímala. V tomto směru pak odkázala na výpověď znalkyně dr. R., která potvrdila, že stěžovatelka mohla drsnější sexuální praktiky vedlejšího účastníka D. vnímat již jako znásilnění. S tímto argumentem se obecné soudy nevypořádaly, ačkoliv stěžovatelka tvrdí, že jej uplatňovala.

9. Stěžovatelka namítla, že všechny tyto okolnosti vedly k tomu, že soudy o její vině rozhodly na základě domněnek při absenci důkazů, čímž porušily presumpci nevinoty a zásadu „v pochybnostech ve prospěch obviněné“ (*in dubio pro reo*). S odkazem na judikaturu Ústavního soudu v tomto směru doplnila, že samotná skutečnost, že vedlejší účastník nebyl shledán vinným ze znásilnění, nepostačuje k závěru, že se ona vůči němu dopustila krivého obvinění.

10. Závěrem stěžovatelka podotkla, že obecné soudy porušily také její základní právo podle čl. 10 odst. 1 Listiny. Uvedla, že jednala v dobré víře s přesvědčením, že popisuje skutečnou traumatickou zkušenost, kdy byla obětí domácího psychického a sexuálního násilí. Do dnešního dne je v psychiatrické péči a pobírá antidepressiva. Orgány veřejné moci ji však namísto poskytnutí ochrany potrestaly. Takový přístup pak odrazuje ostatní oběti, aby své porušení lidských práv nahlašovaly.

IV. Vyjádření účastníků řízení

11. Ústavní soud si vyžádal soudní spis a vyzval účastníky a vedlejší účastníky řízení, aby se k ústavní stížnosti vyjádřili.

12. Nejvyšší soud ve svém vyjádření Ústavnímu soudu navrhl, aby ústavní stížnost odmítl pro zjevnou neopodstatněnost, popř. aby ji zamítl. Uvedl, že stěžovatelka zejména polemizuje s hodnocením důkazů obecnými soudy, přičemž jí vadí, že soudy neupřednostnily její verzi skutkového děje. Podle Nejvyššího soudu se však provedené důkazy vzájemně podporují a doplňují, trestní soudy se dostatečně zabývaly stěžovatelčinými argumenty a důkazy, včetně SMS komunikací s vedlejším účastníkem D., a dostatečně prokázaly také subjektivní stránku trestného činu, za který byla odsouzena.

13. Nejvyšší státní zastupitelství ve vyjádření navrhlo, aby Ústavní soud ústavní stížnost odmítl pro zjevnou neopodstatněnost, popř. aby ji zamítl. Má za to, že obecné soudy se již dostatečně vypořádaly se stěžovatelčinými námitkami, provedly bezvadné dokazování a správně vyhodnotily, že stěžovatelka naplnila všechny znaky přečinu křivého obvinění včetně subjektivní stránky (přímého úmyslu). Poukázalo na soulad mezi výpověďmi vedlejšího účastníka D. a svědků a na SMS komunikaci, z níž lze dovodit, že pohlavních styků bylo mezi vedlejším účastníkem D. a stěžovatelkou velmi málo, nikoliv stovky. Ve vztahu ke stěžovatelčině zavinění Nejvyšší státní zastupitelství zdůraznilo stěžovatelčinu schopnost chápat pojmy „násilí“ a „stovky případů“ a skutečnost, že se lživými tvrzeními o znásilnění vyrukovala účelově až po pěti letech v souvislosti s řízením ohledně péče o dceru. Na závěr Nejvyšší státní zastupitelství uvedlo, že v posuzovaném případě není namístě aplikovat zásadu *in dubio pro reo* ani princip subsidiarity trestní represe.

14. Vedlejší účastník D. ve svém vyjádření Ústavnímu soudu navrhl, aby ústavní stížnost zamítl a uložil stěžovateli povinnost uhradit mu náhradu nákladů řízení. Měl za to, že argumentace v ústavní stížnosti nedosahuje ústavněprávní roviny a jde o pouhou polemiku se zjištěným skutkovým stavem. Vyjádřil přesvědčení, že obecné soudy při hodnocení důkazů nevybočily z mantinelů ústavnosti a dostatečně se vypořádaly se stěžovatelčinými námitkami. Dále zpochybnil jednotlivé argumenty stěžovatelky s tím, že si vybírá jen některé skutečnosti, které se jí hodí, a vytrhává je z kontextu, přičemž řadu dalších ignoruje a protičeří si.

15. Krajské státní zastupitelství v Plzni a Okresní státní zastupitelství Plzeň-město Ústavnímu soudu sdělila, že práva vyjádřit se k ústavní stížnosti nevyužijí. Krajský soud ani okresní soud se nevyjádřily.

16. Ústavní soud zaslal uvedená vyjádření na vědomí stěžovatelce. Ta v replice uvedla, že nadále považuje ústavní stížnost za důvodnou. Ohradila se proti tvrzením účastníků a vedlejších účastníků řízení, že pouze polemizuje s provedeným dokazováním. Zdůraznila, že brojí proti protiústavnímu způsobu, kterým obecné soudy dospěly ke skutkovým zjištěním, zopakovala nejpodstatnější tvrzení uvedená v ústavní stížnosti a vymezila se vůči tvrzení vedlejšího účastníka D., podle něhož má ústavní stížnost šikanózní charakter.

V. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

17. Ústavní soud se nejdříve zabýval otázkou rozsahu ústavní stížnosti. Nyní posuzovaná ústavní stížnost v petitu uvádí toliko rozhodnutí krajského soudu. Z ústavní stížnosti jako celku je však zřejmé, že svým obsahem směřuje nejen proti rozhodnutí krajského soudu, ale rovněž proti rozhodnutím okresního soudu a Nejvyššího soudu. Stěžovatelka tyto soudy řadí mezi účastníky řízení o ústavní stížnosti a brojí i proti jejich postupu, argumentaci a závěrům. Ústavní soud proto návrh stěžovatelky vyhodnotil podle obsahu tak, že směřuje i proti

rozsudku okresního soudu a rozhodnutí, jímž Nejvyšší soud odmítl její dovolání (obdobně např. usnesení sp. zn. III. ÚS 3074/22 ze dne 22. 11. 2022, bod 8).

18. Ústavní stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a řádně zastoupenou advokátem. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný a ústavní stížnost je přípustná. Procesní předpoklady řízení jsou proto splněny.

VI. Věcné posouzení ústavní stížnosti

19. Ústavní stížnost je důvodná.

20. Je třeba předeslat, že otázka obvinění ze znásilnění a dalších sexuálních trestných činů představuje velmi složitou materii. Intenzivně zasahuje ústavně zaručená základní práva všech zúčastněných. Pro osoby podezřelé ze sexuálního násilí může mít obvinění zásadní negativní důsledky nejen v rovině trestněprávní, ale také v oblasti psychické, rodinné, společenské i ekonomické. Z toho důvodu trestní zákoník křivé obvinění (mimo jiné) ze znásilnění kriminalizuje prostřednictvím skutkové podstaty trestného činu křivého obvinění ve smyslu § 345 trestního zákoníku.

21. Obava z případného křivého obvinění ovšem současně patří k možným právním, společenským i psychickým rizikům pro osobu, která byla sexuálním trestným činem jako skutečná oběť poškozena a která takový skutek oznamuje. S tím je spojeno i riziko přenášení viny na skutečnou oběť sexualizovaného násilí, což se pojí s opakovanou viktimizací a s vystavováním skutečné oběti trestněprávní i občanskoprávní odpovědnosti, ale také se společenskou stigmatizací. Ze systémového hlediska je pak závažným nežádoucím rizikem zejména odrazující efekt při oznamování sexuálního násilí ze strany skutečných obětí, jakož i obecnější vzbuzování podezření vůči oznamovatelům znásilnění a sexuálního násilí.

22. S tímto vědomím je proto třeba interpretovat a aplikovat právní úpravu trestného činu křivého obvinění podle § 354 odst. 2 trestního zákoníku. Jmenovaný trestný čin má dva objekty. Jsou jimi zájem na ochraně řádné činnosti soudů a jiných orgánů veřejné moci a zájem na ochraně jednotlivců před lživými útoky na jejich práva, svobodu a čest, pokud jde o obvinění z trestného činu směřujícího k trestnímu stíhání (ŠÁMAL, Pavel, RIZMAN, Stanislav, TEJNSKÁ, Katarína. § 345 [Křivé obvinění]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. Trestní zákoník. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 4320, viz též usnesení ze dne 3. 7. 2024 sp. zn. II. ÚS 222/24, bod 10). Toto vymezení reflektuje, že stát má zájem na trestním stíhání osob, které někoho nepravdivě obviní z trestného činu, a to samozřejmě i v oblasti trestných činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (viz bod 20 tohoto nálezu). Současně však trestní zákoník v oblasti subjektivní stránky předpokládá přímý úmysl ve vztahu k lživému (křivému) obvinění a zároveň specifický úmysl přivodit trestní stíhání jinému. Prokázání subjektivní stránky přitom musí být v souladu s principem presumpce neviny precizní a nevzbuzující sebemenší pochybnost, a to mimo jiné v důsledku ohledů jmenovaných v bodu 21 tohoto nálezu.

23. Je třeba v této souvislosti zdůraznit, že cílem vyšetřování podezření ze spáchání násilných trestných činů není a nemůže být vyvrácení hájitelných tvrzení potenciální oběti (to může, ale nemusí vyplynout z dokazování). Hájitelnost jejích tvrzení a respekt k situaci potenciální oběti spočívá v tom, že k jejímu popisu událostí policie přistupuje bez předpojatosti jako k možné či představitelné verzi skutkového děje – a proto i citlivě jako k možné oběti násilného trestného činu – a to zásadně bez ohledu na to, zda se nakonec podaří nalézt

důkazy, které by tuto verzi prokazovaly do té míry, že to umožní osobu podezřelou z trestného činu obvinít, popř. obžalovat a nakonec odsoudit.

24. S ohledem na všechny zmíněné dimenze problému je nezbytné v těchto případech přísně trvat na zásadách dokazování a standardech prokázání viny, které jsou zakotveny v hlavě páté Listiny, zejm. v podobě práva na soudní ochranu a spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy), principu presumpce nevinu a z něj odvozené zásady *in dubio pro reo*, podle níž je třeba v pochybnostech rozhodnout ve prospěch obviněného (čl. 40 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 2 Úmluvy), což platí jak pro domnělého pachatele sexuálního násilí, tak i pro jeho domnělou oběť, a tedy zrcadlově pro domnělého pachatele krivého obvinění. Tyto principy vyžadují, aby stát prokazoval vinu obviněného, nikoli aby obviněný prokazoval svou nevinu. Při hodnocení shromážděných důkazů přitom nesmějí orgány činné v trestním řízení vycházet z předem pojatého přesvědčení, že obviněný spáchal čin, jenž je mu kladen za vinu [např. nálezn sp. zn. II. ÚS 2929/18 ze dne 6. 3. 2020 (N 42/99 SbNU 49)]. Dále musí být jednoznačně zjištěno a prokázáno, že se skutek, který je předmětem obžaloby, objektivně stal a že odsouzená osoba je skutečně tou, která toto jednání spáchala nebo se na jeho páčání podílela [např. nálezn sp. zn. II. ÚS 4266/16 ze dne 27. 3. 2017 (N 52/84 SbNU 603)]. Tyto skutečnosti mohou být zjišťovány a ověřovány pouze způsobem respektujícím pravidla spravedlivého procesu a ústavní práva dotčených osob. Pokud i po takto provedeném dokazování přetrvávají důvodné pochybnosti o existenci relevantních skutkových okolností, jež nelze odstranit ani provedením dalšího důkazu, orgány činné v trestním řízení jsou povinny rozhodnout ve prospěch obviněného [nálezn sp. zn. III. ÚS 1624/09 ze dne 5. 3. 2010 (N 43/56 SbNU 479) či rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 24. 7. 2008, *Melich a Beck proti České republice*, č. 35450/04, bod 49]. Trestní rozhodnutí totiž musí být vydávána na základě skutkových zjištění, která vykazují takový stupeň jistoty, který je možno od lidského poznání požadovat, alespoň tedy na úrovni obecného pravidla prokázání mimo jakoukoliv rozumnou pochybnost [nálezn sp. zn. I. ÚS 910/07 ze dne 23. 9. 2008 (N 156/50 SbNU 389), bod 9].

25. Co se týče požadavků kladených na dokazování, Ústavní soud zásadně nenahrazuje úvahy soudů stran hodnocení důkazů a z nich učiněných skutkových zjištění. To vyplývá mimo jiné i ze zásad bezprostřednosti a ústnosti uplatňujících se v trestním řízení před soudem. Obecné soudy nicméně nemají při hodnocení důkazů a vyvozování skutkových zjištění absolutní volnost. Limity jsou vymezeny zejména základními právy dotčených osob a principy vyplývajícími z ústavního pořádku. Dokazováním si totiž obecné soudy, resp. orgány činné v trestním řízení zjišťují skutkový podklad pro své rozhodnutí a na tom, do jaké míry úplně a věrně se jim to podaří, závisí správnost a spravedlnost jejich rozhodnutí. Z toho důvodu musí dodržet vysoký standard, i pokud jde o hodnocení vypovídací schopnosti a hodnověrnosti důkazů samotných, a jejich činnost podléhá, byť v omezené míře, ústavnímu přezkumu [nálezn sp. zn. II. ÚS 2929/18 ze dne 6. 3. 2020 (N 42/99 SbNU 49), body 24-25]. Proto Ústavní soud může zrušit rozhodnutí, v nichž nebyl důkazní postup pečlivě a úplně popsán a také logicky a přesvědčivě odůvodněn [např. nálezn sp. zn. III. ÚS 463/2000 ze dne 30. 11. 2000 (N 181/20 SbNU 267)], nebo v případech, kdy v soudním rozhodování byla učiněna skutková zjištění v extrémním nesouladu s vykonanými důkazy [např. již nálezn sp. zn. III. ÚS 166/95 ze dne 30. 11. 1995 (N 79/4 SbNU 255)]. Dále platí, že hodnocení důkazů nesmí být jednostranné [nálezn sp. zn. III. ÚS 2042/08 ze dne 26. 11. 2009 (N 247/55 SbNU 377)]. Vadu ústavní intenzity může ze strany obecných soudů představovat také absence hodnocení skutečností, které dotvářejí rámec posuzované věci [nálezn sp. zn. I. ÚS 910/07 ze dne 23. 9. 2008 (N 156/50 SbNU 389), bod 12]. Konečně je třeba dostatečně prověřovat hodnověrnost důkazů a pečlivě se zabývat se případnými

pochybnostmi o jejich spolehlivosti [obecně nález sp. zn. I. ÚS 368/15 ze dne 15. 2. 2016 (N 32/80 SbNU 411)].

26. V nyní posuzovaném případě obecné soudy dospěly k závěru, že stěžovatelka svým jednáním naplnila všechny zákonné znaky pokračujícího přečinu křivého obvinění podle § 345 odst. 2, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, neboť *jiného lživě obvinila z trestného činu v úmyslu přivodit jeho trestní stíhání a takový čin spáchala v úmyslu narušit jeho rodinné vztahy*. Obecné soudy uvěřily výpovědi vedlejšího účastníka D. s tím, že jeho věrohodnost byla zjištěna jako dostatečná, zatímco stěžovatelka vykazovala podle znaleckého posudku vyšší lži-skóre, tudíž nižší věrohodnost. Dále soudy uvedly, že svědkyně F. (jedná se o pseudonym) a C. vypověděly, že jim stěžovatelka o znásilnění nikdy nic neřekla, ačkoliv by se podle okresního soudu (bod 22) dalo očekávat, že by se jim obžalovaná měla svěřit. Naopak se před nimi stěžovatelka zmínila, že má vedlejší účastník D. problémy s erekcí, že se jejich vztah zlepší, pokud na ni přepíše majetek, a že nedovolí, aby si vedlejší účastník vybuchoval vztah s dcerou. Na základě toho okresní soud dospěl k závěru, že stěžovatelka tvrzení o opakovaném znásilnění vedleším účastníkem D. učinila zjevně proto, aby byl dehonestován v rámci (především) opatrovnického řízení a aby ona získala výhodu v řízení o péči o nezletilou dceru.

27. Ústavní soud však dospěl k závěru, že obecné soudy nedostály všem výše uvedeným ústavním požadavkům. Trestní soudy obhajobu stěžovatelky v určité míře bagatelizovaly a v důsledku toho neprokázaly naplnění všech znaků skutkové podstaty – včetně zavinění ve formě přímého úmyslu – mimo jakoukoliv rozumnou pochybnost. Porušily tak základní práva stěžovatelky.

28. Křivého obvinění se stěžovatelka podle napadených rozhodnutí dopustila minimálně ve třech případech: ve vyjádření do spisu orgánu sociálně-právní ochrany dětí, při výslechu policejním orgánem a před soudní znalkyní. Pro účely řízení o ústavní stížnosti je vhodné stěžovatelčina vyjádření rekapitulovat, včetně delší pasáže z podání vysvětlení před policejním orgánem (č. l. 23). Stěžovatelka v podání vysvětlení uvedla, že vedlejší účastník D. jí tvrdil, že

„má psychické problémy, v práci že má problémy, vyžadoval tedy po mě, abych mu od těchto jeho stavů pomohla pomocí sexu, aby se uvolnil. Já jsem ale v době těhotenství trpěla častými gynekologickými záněty, se kterými jsem se léčila u své gynekoložky [...]. Tyto moje problémy [vedlejšího účastníka D.] vůbec nezajímaly, denně mě nutil k sexu, a to tak, že když třeba v poledne přišel z práce, tak mne zatlčil do ložnice, zamknul dveře a tam mne povalil na postel, tak mi řekl, že ho bolí koule, že má psychické problémy a že ode mě potřebuje pomoci. Já jsem se mu bránila tak, že jsem mu říkala, ať dá pokoj a odstrkávala jsem ho od sebe, prostě rukou jsem se ho snažila od sebe odstrčit silou. Toto sexuální nucení se odehrávalo třeba na dovolené v Řecku na Kosu v létě roku 2012. [...] [Vedlejší účastník D.] mě zamknul v pokoji a řekl mi, že mne nepustí, dokud mu neulevím, protože já jsem od toho, abych mu pomáhala v jeho sexuálních potřebách. Já jsem mu říkala, že nemám náladu, nechci vyvolávat konflikty a chci jít za mým synem z prvního manželství, který v tu dobu byl někde venku a tehdy mu bylo asi 10 nebo 11 let. [Vedlejšího účastníka D.] to prostě nezajímalo a stále říkal, že dokud mu nepodřím, tak že mě nepustí. Klíč od pokoje byl v zámku, ale vím, že on měl u sebe všechny doklady a peníze. Na otázku, zda jsem tedy mohla z pokoje odejít, uvádím, že nemohla, protože on mne povalil na postel, tam mne zalehl. Protože v tu dobu jsem už byla těhotná, tak jsem se mu raději podvolila. Došlo k pohlavnímu styku, já jsem jen čekala, až to skončí, abych mohla z pokoje vypadnout a jít za synem. [...]

[Vedlejší účastník D.] věděl, že jsem jednou rozvedená a že se nemám kam vrátit a tím, že jsem s ním přišla do jiného stavu, tak si na mě dělal čím dál větší nároky. [...] K dalším sexuálním útokům docházelo doma [...]. To se stávalo velmi často, někdy každý den, a to od té doby, co jsme se vrátili z toho Kosu, tedy od léta 2012. Probíhalo to vždy stejně. [Vedlejší účastník D.] přišel domů, třeba mě potkal na chodbě, natlačil mě do té ložnice, zamknul klíčem zevnitř, aby tam nepřišly děti. Já jsem vždy odmítala, protože jak už jsem uváděla, často jsem trpěla na ty gynekologické záněty. On toho nedbal, řekl mi, že ho to nezajímá a že styk proběhne. Prostě mě natlačil na postel, vykonal na mě potřebu. Já jsem se mu bránila jak slovně, tak fyzicky. I jsem na něho křičela, ať mi dá pokoj, fyzicky tak, že jsem ho od sebe odstrkávala. Přesto mě natlačil na postel, vykonal na mě potřebu. Já jsem se mu bránila jak slovně tak fyzicky. [...] Taky mě víckrát nutil k orálnímu sexu, kdy mě chytil za vlasy a strčil moji hlavu k jeho přirození a říkal, že se mu to líbí, že mu to dělá dobře a že potřebuje pomoci. Já jsem mu říkala, ať mě nechá být, že se mi z toho chce blejt. Několikrát se stalo, že jsem se mu vysmekla a řekla jsem mu, že mu to dělat nebudu, někdy se stalo, že jsem ho musela orálně uspokojit.“

29. Ve vyjádření předloženém orgánu sociálně-právní ochrany dětí (č. l. 183 a násl.) stěžovatelka uvedla, že ji vedlejší účastník D. „denně nutil k sexu i přes moje odmítání. [...] Sex si vynucoval násilím i přes můj nesouhlas.“ Konečně ve znaleckém posudku ve věci péče o nezletilou stěžovatelka zopakovala, že ji vedlejší účastník D. nutil k sexu, a to ve stovkách případů (č. l. 53).

30. Krajský soud (bod 30) v rámci závěru o vině stěžovatelky za „podstatné“ označil, že policejní orgán odložil prověřování podezření vedlejšího účastníka D. ze zvláště závažného zločinu znásilnění. Uvedl, že je „iluzorní se domnívat, že by takový závěr bylo možno učinit, pokud by si měl poškozený vůči obžalované počínat jí tvrzeným způsobem dokonce ve stovkách případů.“ Takový argument se ovšem ocitá v napětí s ústavním principem presumpce nevin. Neprokázání hájitelného tvrzení o sexuální trestné činnosti neznamená, že muselo jít o křivé obvinění. Neprokázání obvinění značí pouze nedostatek průkazných důkazů, nikoliv pozitivní závěr o jeho nepravdivosti či úmyslu někoho křivě obvinít. Skutečnost, že nebylo prokázáno spáchání trestného činu, s ohledem na výše vymezený vysoký standard prokázání viny nutně neprokazuje, že k činu skutečně nedošlo. Již v nálezu sp. zn. IV. ÚS 485/01 ze dne 7. 3. 2002 (N 26/25 SbNU 205) Ústavní soud uvedl, že nepodaří-li se orgánům činným v trestním řízení prokázat vinu tomu, kdo byl jinou osobou za pachatele označen, není tato skutečnost sama o sobě dostatečným důkazem o tom, že obvinění bylo křivé a že bylo vedeno úmyslem přivodit trestní stíhání nevinného. Obdobný závěr vyplývá také z čl. 6 odst. 2 Úmluvy a judikatury Evropského soudu pro lidská práva (zejm. rozsudek ze dne 30. 6. 2011, *Kloui proti Francii*, č. 30754/03).

31. Obecné soudy ovšem nerozhodly toliko na základě usnesení policejního orgánu o odložení věci. Provedly řadu dalších důkazů. Ani zbylé argumenty obecných soudů založené na těchto důkazech však z důvodu protiústavních pochybení, která jsou popsána v následujících odstavcích, nepostačovaly k prokázání znaků skutkové podstaty – včetně zavinění ve formě přímého úmyslu – stěžovatelkou mimo jakoukoliv rozumnou pochybnost.

32. Jedním ze stěžejních bodů stěžovatelčiny obhajoby byl poukaz na její subjektivní vnímání pohlavního styku a konkrétních sexuálních praktik s vedlejším účastníkem D. Upozorňovala na vyjádření znalkyně, podle níž „je možné, že ona [stěžovatelka] to mohla vnímat už jako znásilnění, zatímco třeba v podstatě [vedlejší účastník D.] to mohl vnímat jako nějakou sice

drsnější aktivitu, ale aktivitu, která je běžná a třeba ani v podstatě ne něco, co by bylo jakoby za hranou, zatímco moje klientka už to tak vnímala.“ (č. l. 636) V tomto kontextu ještě znalkyně uvedla, že „konfabulace je myšlenka, že si vlastně jakoby vymýšlí ty minulé události, ale ona si je nevymýšlí, ona je jinak vnímá. Ano, konfabulace je vědomé vymýšlení si, ona je o tom ale prostě přesvědčená, že to takhle je. Ano, pokud je někdo přesvědčený, že něco není znásilnění a ona bude přesvědčená a vnímat, že to je znásilnění, pak to není konfabulace, ale je to problém v její osobnosti.“ (č. l. 637).

33. Okresní soud tento argument odmítl. Uvedl (bod 25), že „tento problém zcela objasnil znalecký posudek z oboru zdravotnictví odvětví psychiatrie MUDr. S., dle kterého byla obžalovaná zcela bez omezení schopna rozpoznat společenskou škodlivost svého jednání a toto jednání ovládat a její ‚příčetnost‘ tak není nikterak snížena. [...] Pokud tedy obžalovaná před ve výroku rozsudku jmenovanými třemi subjekty (včetně policejního orgánu) uvedla, že byla poškozeným opakovaně mnohočetně znásilněna, nelze v daném případě reflektovat na takové tvrzení, že se snad mohla domnívat, že již o znásilnění jde, ač jednání poškozeného ještě znásilněním není (což by mělo zřejmě nastínit situaci skutkového omylu).“

34. Ústavní soud znovu opakuje, že není jeho rolí přehodnocovat provedené důkazy. Dospěl však k závěru, že argument obhajoby a argument okresního soudu opřený o posudek MUDr. S. jsou mimoběžné. Obhajoba netvrdila, že stěžovatelka měla mít sníženou příčetnost nebo že neměla být schopna rozpoznat důsledky svého jednání. S poukazem na vyjádření znalkyně dr. R. tvrdila, že pouze popisovala své subjektivní vnímání sexuálních kontaktů s vedlejším účastníkem D. Spornou nebyla otázka trestní odpovědnosti stěžovatelky, nýbrž zda došlo k úmyslnému lhaní ze strany stěžovatelky, které je znakem skutkové podstaty křivého obvinění. Závěry MUDr. S. stran příčetnosti stěžovatelky totiž nedokazují, že stěžovatelka uvedla svá tvrzení o znásilnění v přímém úmyslu poškodit vedlejšího účastníka D. Argumentace obecných soudů se navíc přiči logice rozhodování o vině. Trestní soudy na základě provedení dokazování ustálí skutek a následně provádí úvahu stran znaků skutkové podstaty konkrétního trestného činu, mezi něž jako obligatorní znaky patří pachatel a jeho zavinění. Se závěrem o trestní odpovědnosti konkrétního pachatele za jím spáchaný skutek pak souvisí posouzení i jeho příčetnosti jakožto jedné z kumulativních podmínek trestní odpovědnosti. Obecné soudy však na základě naplnění jedné z těchto podmínek (příčetnosti) dovodily naplnění podmínky další (zavinění v podobě přímého úmyslu). Ze závěru o příčetnosti stěžovatelky ovšem ještě nelze dovodit (či odvodit) naplnění subjektivní stránky projednávaného trestného činu.

35. Nejvyšší soud (bod 30) pak k této námitce přistoupil jinak. Uvedl, že „nepochybuje o tom, že dovolatelka velmi dobře věděla, že jí tvrzené skutečnosti ohledně údajných znásilnění bývalým partnerem a jejich četnosti nejsou pravdivé. Její lhaní rozhodně nelze vydávat ‚jen‘ za přehnané, dramaturgické a lehce zkreslené, nicméně stále upřímné a autentické, líčení vlastních prožitků. Relativizovat je nelze ani s poukazem na její afektivitu, psychickou labilitu, teatrálnost a histriónskou osobnost. Znalecká vyšetření u ní jednoznačně vyloučila duševní chorobu ve smyslu psychózy, která by eventuálně byla spojena s bludy. Zjištěny u ní nebyly ani poruchy vědomí, vnímání či myšlení nebo sklony k nevědomým smyšlenkám (tzv. konfabulacím).“ Toto rezolutní tvrzení Nejvyššího soudu, vylučující možnost jiného náhledu stěžovatelky na hranici mezi běžnou a nekonsenzuální sexuální praktikou, se však nevypovídá s vyjádřením znalkyně dr. R., jež vyznívá opačně. Místo toho se Nejvyšší soud vrací k závěru o absenci duševní poruchy, který však pro obhajobu stěžovatelky nebyl relevantní. Ústavní soud znovu opakuje, že spornou nebyla příčetnost stěžovatelky, nýbrž její zavinění ve formě přímého úmyslu.

36. Nejvyšší soud dodal, že stěžovatelka s lživým tvrzením o údajném sexuálním násilí ze strany vedlejšího účastníka D. vyrukovala až s odstupem zhruba pěti let a že tyto časové souvislosti spíš poukazují na defekt v její charakterové výbavě – tendenci přehánět a manipulovat s fakty tak, aby dosáhla svého (s odkazem na další zjištění dr. R.). V tomto ohledu se však obecné soudy žádným způsobem nevypořádaly se stěžovatelčinou obhajobou, která tvrdila, že se s incidenty nesvěřila dalším osobám a nenahlásila je dříve z důvodů studu, víry v nápravu partnera, finanční závislosti na něm a snahy o „slepení“ komplikovaného vztahu. Stěžovatelčina obhajoba zůstala v těchto aspektech oslyšena v rozporu s výše uvedenými ústavními požadavky na pečlivé a nepředpojaté hodnocení obhajoby. Pro úplnost Ústavní soud dodává, že předpoklad obecných soudů (zejm. bod 22 rozsudku okresního soudu), že kdyby ke znásilnění došlo, stěžovatelka by se svěřila svědkyni (tehdejší kamarádce), se pak blíží modelaci tzv. ideální oběti – stereotypu, kterému stěžovatelka svým chováním nedostála, v důsledku čehož nese negativní následky. „Mýtus ideální oběti“ přitom Ústavní soud označil za právně nepřipustný a odporující ústavnímu pořádku (nález sp. zn. III. ÚS 2083/23 ze dne 11. 3. 2025, bod 44).

37. Dále obecné soudy bagatelizovaly význam některých důkazů navržených obhajobou navzdory jejich ústavní povinnosti hodnotit předestřenou obhajobu pečlivě a nepředpojatě [např. nález sp. zn. I. ÚS 910/07 ze dne 23. 9. 2008 (N 156/50 SbNU 389)].

38. Stěžovatelka v rámci své obhajoby poukazovala na elektronickou komunikaci mezi ní a vedlejším účastníkem D. Měla za to, že předložené zprávy poukazují na sexuální nátlak ze strany vedlejšího účastníka D. Obecné soudy však naznaly, že uvedené zprávy dosvědčují značně napjaté vztahy mezi oběma osobami, ale žádnou z nich nelze označit jako důkaz potvrzující, že by vedlejší účastník D. nutil stěžovatelku k pohlavnímu styku proti její vůli (body 17 a 26 rozsudku okresního soudu). Podle krajského soudu pak vedlejší účastník dostatečně vysvětlil, že šlo o nevhodnou reakci na konflikty se stěžovatelkou (bod 30 rozsudku krajského soudu).

39. Mezi uvedenými zprávami byly např. i následující:

- A me jde jen o sex jasny!!! Jenom o sex!! Chapes to! Jenom o sex!! A kdyby te napadlo se sem nekdy vratit tak ja chci sex každý den!! A jestli odmitnes bude peklo!!! Nevypis se dokud neroztahnes nohy!!! Nikdy na to nezapomeň!! (č. l. 520)
- A budes rikaz ze jsi sukala!!! Jednou za rok ty frigido !! A pak trikrat pod nátlakem !! Na to seru !!! (č. l. 558)
- Hajnile [sic!] se s tebou rozejdu ? Tak zacnes i soulozit ? Ty ktera dobrovoln nedas ??? Jsi magor !! Co bude soulozit jen kdyz ti tece do bot !!!! (č. l. 514).

40. Předložené zprávy, jejichž autorství vedlejší účastník D. potvrdil (protokol o hlavním líčení dne 13. 5. 2021, č. l. 494), dost dobře nelze odbýt rozhodně formulovaným, avšak detailnější argumentací postrádajícím závěrem okresního soudu, že „žádnou“ z těchto zpráv nelze „v žádném případě“ označit za důkaz, že vedlejší účastník D. nutil stěžovatelku k pohlavnímu styku proti její vůli. Definitivní závěr by samozřejmě vyžadoval podrobnější rozbor v rámci dokazování, což není úkolem Ústavního soudu. Z ústavněprávního pohledu je však třeba říci, že automatické odmítnutí obsahu těchto zpráv jako nerelevantních bylo v rozporu s povinností pečlivého a nepředpojatého hodnocení předestřené obhajoby. Obecné soudy měly předložené zprávy zvážit minimálně pro účely ucelení si obrazu o osobnosti a chování vedlejšího účastníka D. a o vztahu mezi ním a stěžovatelkou. Bylo namístě, aby obecné soudy posoudily relevanci těchto zpráv ve vztahu k jejím tvrzením, že byla v partnerském vztahu pod nátlakem, který pocítovala jako násilí na ní páchané, a to až

s odstupem času. Takové zhodnocení se totiž jeví jako podstatné mimo jiné pro otázku prokázání úmyslu stěžovatelky.

41. Dále krajský soud v rámci úvah o „motivaci“ k trestním oznámením stěžovatelky a vedlejšího účastníka D. uznal, že „nepochybně jak obžalovaná, tak poškozený se i tímto řízením snaží dosáhnout úspěchu i v jiných soudních sporech vedených v řízení občanskoprávním.“ Ve vztahu k vedlejšímu účastníkovi D. krajský soud uvedl, že „není jakéhokoli důvodu poškozenému vyčítat „načasování“ jím uváděných skutečností v tomto řízení (viz řízení o vrácení daru).“ Ve vztahu ke stěžovatelce však uvedl, že „nebýt trestního oznámení obžalované (výsledek řízení vůči poškozenému lze jen pro stručnost připomenout), nebylo by zřejmě ani dalších řízení souvisejících právě s ‚řešením‘ konfliktů, k nimž mezi obžalovanou a poškozeným dochází.“ (bod 31).

42. Ústavní soud zde musí zopakovat, že neprokáží-li orgány činné v trestním řízení vinu tomu, kdo byl jinou osobou za pachatele označen, není tato skutečnost sama o sobě dostatečným důkazem o tom, že obvinění bylo křivé a že bylo vedeno úmyslem přivodit trestní stíhání nevinného. Odložení trestní věci týkající se tvrzeného znásilnění stěžovatelky tak s ohledem na vysoký standard prokázání viny nelze automaticky vykládat tak, že k činu skutečně nedošlo (viz bod 30 tohoto nálezu). Krajský soud se zde vypořádal s tvrzením obhajoby podporujícím nevinu stěžovatelky prostřednictvím argumentu, která předem předpokládá její vinu. Citovaný argument krajského soudu tak nelze vyložit jinak, než že namísto nepředpojatého vyhodnocení důkazů za účelem zjištění skutkového stavu hodnotil důkazy ve světle předem vytvořeného náhledu na stěžovatelčinu vinu.

43. V případě hrála roli řada dalších skutečností a důkazů, např. že stěžovatelka léta po tvrzených znásilněních koupila stěžovateli přípravky na podporu erekce a že mu posílala intimní fotky. Ani zde se však obecné soudy dostatečně nevypořádaly s obhajobou stěžovatelky – i když k tomu měly zejména při výslechu svědků příležitosti – a nepostavily najisto, zda tak stěžovatelka učinila za účelem manipulace s vedleším účastníkem D. (jak tvrdil on) nebo na základě doporučení párové terapeutky (zaslání fotky ňadra jako snaha o zlepšení intimní stránky vztahu) a žádosti vedlejšího účastníka D. (nákup přípravku na podporu erekce), jak tvrdila stěžovatelka, a zda takové skutečnosti nedokreslují komplikovaný vztah mezi stěžovatelkou a vedleším účastníkem D.

44. Na okraj Ústavní soud uvádí, že obecné soudy také poněkud bagatelizovaly stěžovatelčina tvrzení zpochybňující spolehlivost svědecké výpovědi jejího bývalého manžela. Nutno připomenout, že okresní soud (bod 21) výpověď použil na podporu svého závěru o vině stěžovatelky. Vyvodil z ní, že také v předchozím manželství stěžovatelka vystupovala vůči bývalému manželovi a jejich společné dceři podobně účelově jako vůči vedlejšímu účastníkovi. Krajský soud (bod 28) na její námitky odpověděl tak, že připustil, že stěžovatelka předložila lékařské zprávy, které měly potvrzovat napadení ze strany bývalého manžela. Dodal však, že svědek nikdy nebyl soudně trestán ani trestně stíhán za brachiální násilí a že připustil vzájemné konflikty. Ty popsal jako oboustranné strkání a facky (viz bod 9 napadeného rozhodnutí okresního soudu). To však Ústavní soud považuje za přinejmenším zkratkovitý závěr. Stěžovatelka tvrdila a vícero lékařskými zprávami dokládala mimo jiné následující zranění v důsledku domácího násilí ze strany bývalého manžela: řada podkožních podlitin o průměru až 4 cm, stopy škracení na hrdle či krevní výron o velikosti 3x4 cm v hlavě v důsledku tvrzených úderů hlavou o zeď ze strany bývalého manžela následovaný zvracením (č. l. 803 a násl.). Za těchto okolností Ústavní soud dospěl k závěru, že výše popsany způsob, kterým se obecné soudy s těmito tvrzeními vypořádaly v rámci hodnocení hodnověrnosti důkazů, nelze pokládat za ústavním pořádkem vyžadované pečlivé hodnocení.

45. Lze shrnout, že se obecné soudy dopustily protiústavních pochybení, v jejichž důsledku nepostavily v souladu s požadavky presumpce nevinny najisto naplnění všech znaků skutkové podstaty, včetně zavinění, stěžovatelkou. Tato pochybení ve svém úhrnu vedla k tomu, že napadená rozhodnutí přestala být z pohledu ústavní zásady „v pochybnostech ve prospěch obviněné“ (*in dubio pro reo*) dostačujícím základem pro rozhodnutí o vině a trestu odnětí svobody, což porušuje čl. 40 odst. 2 Listiny a čl. 6 odst. 2 Úmluvy a stěžovatelčino právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny. Ani vysoký stupeň podezření totiž sám o sobě není s to vytvořit zákonný podklad pro odsuzující výrok [nález sp. zn. I. ÚS 910/07 ze dne 23. 9. 2008 (N 156/50 SbNU 389), bod 12]. A to ani v případě, že stěžovatelka podle znaleckého posudku vykazuje rysy teatrální a histriónské osobnosti, jak obecné soudy opakovaně zdůrazňovaly.

46. Ústavní soud na závěr znovu konstatuje, že není součástí obecné justice, a jeho nálezy proto nemůže v žádném případě, a to ani nepřímou, rozhodovat o vině či nevině stěžovatelky (a už vůbec ne o vině vedlejšího účastníka D., vůči němuž po prověření ani nebylo zahájeno trestní stíhání). Po zrušení rozhodnutí postupují obecné soudy podle § 314h a násl. trestního řádu, a to při respektu k právním závěrům tohoto nálezu. Bude tak věcí dalšího řízení, aby obecné soudy při respektu ke stěžovatelčiným ústavně zaručeným základním právům a při vyvarování se výše vymezených pochybení rozhodly na základě podané obžaloby o její vině a případném trestu ve smyslu čl. 40 odst. 1 Listiny na základě posouzení, zda bylo mimo jakoukoli rozumnou pochybnost prokázáno, že trestný čin křivého obvinění, z něhož byla stěžovatelka obžalována, spáchala v přímém úmyslu.

VII. Závěr

47. Ústavní soud uzavírá, že obecné soudy svými rozhodnutími porušily ústavně zaručená práva stěžovatelky podle čl. 36 odst. 1 a čl. 40 odst. 2 Listiny.

48. Ústavní soud proto vyhověl ústavní stížnosti podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu a zrušil napadená rozhodnutí podle § 83 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu. Rozhodl tak mimo ústní jednání, neboť od něj neočekával další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

49. Ústavní soud vedlejšímu účastníku D. nepřiznal náhradu nákladů řízení ze strany stěžovatelky, jak požadoval. Podle § 62 odst. 3 zákona o Ústavním soudu si účastníci a vedlejší účastníci hradí své náklady řízení sami, pokud tento zákon nestanoví jinak. Podle § 62 odst. 4 zákona o Ústavním soudu může Ústavní soud uložit některému účastníku nebo vedlejšímu účastníku povinnost nahradit náklady řízení ve prospěch jiného účastníka či vedlejšího účastníka řízení, ovšem jen v odůvodněných případech podle výsledku řízení. Stěžovatelka však v řízení o ústavní stížnosti byla zcela úspěšná, proto nepřichází v úvahu, že by současně měla hradit náklady řízení vedlejšího účastníka D., které nijak nezavinila.

Poučení: Proti rozhodnutí Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 15. května 2026

Dita Řepková
předsedkyně senátu

